SLODRE
SLOVENSKO DRUŠTVO RAZISKOVALCEV NA PODROČJU EDUKACIJE

FACULTY OF EDUCATION IN UŽICE
UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC

22. MEDNARODNI ZNANSTVENI IN STROKOVNI SESTANEK

Raznolikost in kompetence v družbi 5.0: Izzivi in priložnosti v vzgoji in izobraževanju

27. november 2026 | UP PEF
(Cankarjeva 5, 6000 Koper)

SLODRE
SLOVENSKO DRUŠTVO RAZISKOVALCEV NA PODROČJU EDUKACIJE

UNIVERZA NA PRIMORSKEM

FACULTY OF EDUCATION IN UŽICE
UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC

PROGRAM

URA	PROGRAM	PROSTOR
8.00–9.00	Registracija udeležencev	Avla prizidka UP PEF
9.00–9.15	**Otvoritev znanstvenega sestanka in uvodni nagovori**	P 11
9.15–9.30	Prof. dr. Mara Cotič • Predstavitev programske skupine "*Digitalno prestrukturiranje deficitarnih poklicev za družbo 5.0 (industrijo 4.0) P5-0433*"	P11
9.30–10.00	**Plenarno predavanje I** Izr. prof. dr. Mirela Sertić Perić • *Teaching sustainable development for Society 5.0: From misconceptions to interdisciplinary learning*	P11
10.00–10.30	**Plenarno predavanje II** Prof. dr. Tomaž Grušovnik • *Kritično mišljenje med kompetenco in spoznavno držo*	P11
10.30–11.00	Odmor za kavo	P9
11.00–13.00	**Vzporedni sekciji I in II**	P4 in P5
13.00–14.30	Predstavitve projektov	Predavalnica P9
	Odmor za kosilo	Dijaški dom
14.30–16.30	**Vzporedni sekciji III in IV**	P4 in P5
16.30	Zaključek	P4

UPORABNE INFORMACIJE

SEKCIJA I (predavalnica P4)

11.00–13.00	**MODERATORKI:** **dr. Petra Furlan, dr. Barbara Horvat**	**PREDAVALNICA P4**
ČAS	**NASLOV PRISPEVKA**	**AVTORJI**
11.00–11.20	Vloga univerze in visokošolskega učitelja v sodobni družbi	Maja Mezgec
11.20–11.40	Prikaz vloge učiteljev v kontekstu izobraževanj 5.0 in 6.0	Dejan Hozjan
11.40–12.00	The Relationship Between Digital Skills, Curriculum Contribution, and Students' Perceived Employability in Society 5.0	Marina Semiz in Vesna Ružičić
12.00–12.20	Tvorjenje besedil kot izziv bralne pismenosti pri dijakih prvega letnika srednje šole	Katarina Grosek, Simona Pulko in Joca Zurc
12.20–12.40	Kakšnega človeka potrebuje družba 5.0? Pogled Marie Montessori na razvoj kompetenc prihodnosti	Edvarda Šteblaj
12.40–13.00	Inkluzivno izobraževanje v praksi: študija primera učenke s cerebralno paralizo v redni osnovni šoli	Janja Plazar in Julija Lubej

NAZAJ NA PROGRAM

SEKCIJA II (predavalnica P5)

11.00–13.00	**MODERATORKI:** **Dott. Ric. Anja Pirih, dr. Nataša Dolenc**	**PREDAVALNICA P5**
ČAS	**NASLOV PRISPEVKA**	**AVTORJI**
11.00–11.20	Participacija otrok v vrtcu kot temelj razvoja prečnih zmožnosti	Blaž Ukmar
11.20–11.40	Povezanost strahu pred zamujenimi priložnostmi in samoregulacije uporabe družbenih omrežij v času učenja pri slovenskih srednješolcih	Maruša Mesarič in Andreja Kozmus
11.40–12.00	Socialno-čustveno učenje v programu PUM-O+: model Moje moči in opaženi učinki pri udeležencih v kontekstu družbe 5.0	Natalija Žalec in Barbara Kotnik
12.00–12.20	Psihometrične lastnosti slovenske oblike Lestvice empatije in sočutja za mladostnike	Petra Dolenc in Nika Reja
12.20–12.40	Poznavanje dinamike nasilja v družini med zaposlenimi v vzgoji in izobraževanju na Koroškem	Jovita Pogorevc Merčnik
12.40–13.00	Zaznavanje čustvene izčrpanosti in njeni napovedniki pri delu učiteljev	Mateja Pšunder in Andreja Kozmus

NAZAJ NA PROGRAM

SEKCIJA III (predavalnica P4)

14.30–16.30	**MODERATORKI:** **dr. Petra Furlan, dr. Nataša Dolenc**	**PREDAVALNICA P4**
ČAS	**NASLOV PRISPEVKA**	**AVTORJI**
14.30–14.50	Samoocena kompetence za trajnostni razvoj študentov pedagoških študijskih programov Univerze na Primorskem	Tina Štemberger in Marina Volk
14.50–15.10	Učenje o velikih zvereh kot priložnost za razvoj trajnostnega odnosa do narave v predšolskem obdobju	Tereza Kresevič Ivančić
15.10–15.30	Znanje in stališča bodočih učiteljev razrednega pouka o problematiki plastičnih odpadkov	Nataša Dolenc in Nives Kovač
15.30–15.50	Outdoor Learning and Competence Development in Primary Education: Evidence from Istrian Headteachers	Bojan Burić, Irena Kiss in Nataša Dolenc
15.50–16.10	Povezanost med uspešnostjo pri slovenskem jeziku in reševanjem matematičnih problemov pri učencih	Mara Cotič, Daniel Doz in Darjo Felda
16.10–16.30	Motivi in ovire za telesno dejavnost študentov Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem	Tadeja Volmut in Neja Kovač

NAZAJ NA PROGRAM

SEKCIJA IV (predavalnica P5)

14.30–16.30	**MODERATORKI:** **dr. Barbara Baloh, dr. Barbara Kopačin**	**PREDAVALNICA P5**
ČAS	**NASLOV PRISPEVKA**	**AVTORJI**
14.30–14.50	Utelešeno učenje v umetnostni zgodovini: retencija, utelešena sled in transfer	Vid Lenard
14.50–15.10	Samoregulacija učenja študentov in pogostnost rabe generativne umetne inteligence	Sonja Čotar Konrad in Alja Polanec
15.10–15.30	Pre-Service Preschool Teachers' Attitudes Toward Microsoft Teams Assignments in Performance-Based Music Coursework	Maja Sokolović Ignjačević
15.30–15.50	EFL Teachers' Perceptions of Gamification for Student Engagement and Classroom Practice in English Language Teaching	Tamara M. Bradonjić
15.50–16.10	Vloga digitalnih medijev pri oblikovanju medkulturne občutljivosti mladih: teoretični okvir in didaktične implikacije	Julija Petan

NAZAJ NA PROGRAM

Povzetek plenarnega predavanja I

Poučevanje trajnostnega razvoja za družbo 5.0: od napačnih predstav do interdisciplinarnega učenja

Izr. prof. dr. Mirela Sertić Perić,

Univerza v Zagrebu, Naravoslovno-matematična fakulteta

Trajnostni razvoj je vse bolj prepoznan kot bistvena sestavina sodobnega izobraževanja, vendar se ta koncept pogosto razume ozko, zlasti kot sopomenka za varstvo okolja, recikliranje ali podnebne spremembe. Razvijanje celovitega razumevanja trajnostnega razvoja od zgodnjega otroštva je zato ključno, saj učečim se omogoča prepoznavanje medsebojne povezanosti okoljskih, družbenih in gospodarskih razsežnosti trajnostnosti ter kritično obravnavo kompleksnih izzivov. Plenarno predavanje bo ob primerih poučevanja na Naravoslovno-matematični fakulteti Univerze v Zagrebu osvetlilo, kako lahko interdisciplinarno, sodelovalno in izkustveno učenje prispevajo k razvijanju takšnega razumevanja. Posebna pozornost bo namenjena predmetoma Urbana ekologija in Trajnostni razvoj v naravoslovnem izobraževanju, pri katerih študenti različnih študijskih področij, vključno z biologijo, kemijo, okoljskimi vedami in arhitekturo, v okviru študentskih projektov skupaj obravnavajo trajnostne izzive iz resničnega življenja. Ti primeri ponazarjajo, kako lahko raznolika učna okolja in povezovanje različnih disciplinarnih perspektiv spodbujajo kritično mišljenje, sodelovanje, sistemsko mišljenje ter druge kompetence, potrebne za odgovorno in ustvarjalno delovanje v družbi 5.0.

NAZAJ NA PROGRAM

Povzetek plenarnega predavanja II

Kritično mišljenje med kompetenco in spoznavno držo

Prof. dr. Tomaž Grušovnik,

Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Predavanje izhaja iz štirih pojmovanj kritičnega mišljenja, predstavljenih v geslu za tretji zvezek Pedagoškega leksikona: logiško-analitičnega, spoznavnovrlinskega, kritičnoteoretičnega in fenomenološko-hermenevtičnega. Ob njih bom problematiziral razumevanje kritičnega mišljenja predvsem kot kompetence oziroma nabora uporabnih veščin. Takšno pojmovanje je povezano s širšim razumevanjem izobraževanja kot pridobivanja kompetenc, ki pa lahko spregleda njegovo humanistično in eksistencialno razsežnost. Kritično mišljenje bom zato poskušal predstaviti kot spoznavno držo in način orientacije v svetu, ki vključuje ne le sposobnost presojanja razlogov in argumentov, temveč tudi oblikovanje spoznavnega značaja, refleksijo družbenih predpostavk in premislek lastnega načina mišljenja. V tem smislu mišljenje in spoznavanje nista zgolj orodji za reševanje problemov, ampak sodita k temeljnim načinom človekovega bivanja v svetu.

NAZAJ NA PROGRAM

Vloga univerze in visokošolskega učitelja v sodobni družbi

Maja Mezgec, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

V prispevku analiziramo večdimenzionalno vlogo univerze v sodobnem svetu ter preučimo izzive, s katerimi se sooča. Univerza kot institucija ima dolgo zgodovino, vendar se njena vloga v sodobni družbi spreminja. V preteklosti je bila njena primarna naloga izobraževanje elit in ohranjanje kulturne dediščine, danes pa se od nje pričakuje inovativnost, družbeno angažiranost ter prispevek h gospodarskemu razvoju. Model Humboldtske univerze, ki je dolgo veljal za referenčnega, poudarja enotnost raziskovanja in poučevanja ter avtonomijo akademske sfere. Ta ideal še danes vpliva na razumevanje univerze, vendar se v praksi pogosto sooča z novimi zahtevami. Prispevek obravnava transformacijo univerze iz tradicionalnega središča znanja v dinamičnega akterja v globaliziranem in digitaliziranem okolju, ki mora delovati po načelih vključujoče institucije. To se odraža tudi v prehodu od elitnega k množičnemu visokošolskemu izobraževanju. Poleg izobraževalnega poslanstva sodobno univerzo opredeljuje tudi t. i. trojna misija, ki ob izobraževanju obsega tudi raziskovanje ter sodelovanje z družbenim in gospodarskim okoljem. V sklepnem delu je podana sinteza, ki povezuje predhodno obravnavane strukturne, organizacijske in vrednostne spremembe sodobne univerze z implikacijami za akademski poklic. Poklic visokošolskega učitelja postaja vse kompleksnejši in z njim so povezana pričakovanja na vseh treh temeljnih področjih akademskega dela; na področju poučevanja, raziskovanja in prenosa znanja v družbo.

NAZAJ NA PROGRAM

Prikaz vloge učiteljev v kontekstu izobraževanj 5.0 in 6.0

Dejan Hozjan, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

V zadnjem desetletju je izobraževalni proces tesno povezan z digitalno transformacijo, ki pomembno vpliva na razumevanje učnega procesa, vključevanja digitalne tehnologije in vloge učiteljev. Koncepta izobraževanja 5.0 in 6.0 predstavljata teoretično izhodišče za razumevanje digitalizacije izobraževalnega procesa. Koncept izobraževanja 5.0 temelji na občasnem vključevanju digitalne tehnologije v izobraževalni proces. Digitalna tehnologija je vključena kot dopolnitev učiteljevega dela. Vendar se je pokazalo, da tovrstno vključevanje pogosto vodi do tehnološkega determinizma in pozabljanja na širši družbeni, etični in pedagoški kontekst digitalizacije. Kot odgovor na pomanjkljivosti koncepta izobraževanja 5.0 se v zadnjih letih pojavlja koncept izobraževanja 6.0. Le-ta poudarja simbiotičen odnos med učiteljem, učencem in digitalno tehnologijo. Ker je izobraževanje 6.0 šele v nastajanju, ostaja odprto vprašanje vloga učitelja in njegovih kompetenc v prihodnosti. Namen prispevka je analizirati spreminjanje vloge učiteljev pri prehodu iz koncepta izobraževanja 5.0 v izobraževanje 6.0 ter oblikovati konceptualni predlog kompetenc, ki jih zahteva posamezni koncept. Spoznanja temeljijo na teoretični analizi literature, identifikaciji konceptualnih vrzeli in oblikovanju trifaznega konceptualnega predloga kompetenčnega okvirja. Konceptualni predlog prikazuje faze spreminjanja učiteljeve vloge, in sicer kot uporabnika digitalne tehnologije do skrbnika znanja in skrbnika celostnega učnega okolja. Kompetence, ki so povezane s posamezno učiteljevo vlogo, se med seboj povezujejo in nadgrajujejo, kar omogoča lažje razumevanje njegove uporabe. Prispevek predstavlja osnovo za oblikovanje prihodnje izobraževalne politike, razvijanje izobraževalnih programov za učitelje in spreminjanje pedagoške prakse.

NAZAJ NA PROGRAM

Povezava med digitalnimi spretnostmi, vlogo kurikuluma in samozaznavo študentov o zaposljivosti v družbi 5.0

Marina Semiz, Faculty of Education in Užice, University of Kragujevac, Serbia

Vesna Ružičić, Faculty of Technical Sciences in Čačak, University of Kragujevac, Serbia

V kontekstu naraščajoče raznolikosti in kompetenc, ki jih zahteva družba 5.0, se vse več pozornosti namenja vplivu digitalnih spretnosti in prispevka kurikuluma k zaznani zaposljivosti študentov kot ključnima dejavnikoma uspešnega prehoda iz visokošolskega izobraževanja na trg dela. Raziskava temelji na treh teoretičnih izhodiščih: okviru DigComp 2.2, teoriji oblikovanja kariere in teoriji socialnega kapitala v digitalni dobi. Namen raziskave je bil preučiti povezave med digitalnimi spretnostmi, prispevkom kurikuluma in zaznano zaposljivostjo študentov ter opredeliti ključne napovedovalce zaznane zaposljivosti. Uporabljen je bil korelacijski raziskovalni načrt s kvantitativnim raziskovalnim pristopom, podatki pa so bili analizirani z večkratno linearno regresijo. Podatki so bili zbrani s tremi posebej oblikovanimi merskimi lestvicami, ki so ocenjevale raven digitalnih spretnosti, prispevek kurikuluma k razvoju kompetenc, povezanih z zaposljivostjo, ter zaznano zaposljivost študentov. Vzorec je obsegal 181 študentov Univerze v Kragujevcu v študijskem letu 2025/26. Rezultati kažejo, da je napovedni model statistično značilen ($F(9,171)=6,037$; $p<0,001$) in pojasni 28% variance zaznane zaposljivosti študentov. Najpomembnejša napovedovalca sta bila prispevek kurikuluma in digitalne spretnosti, povezane s komuniciranjem, medtem ko je skupna raven digitalnih spretnosti izkazala zmeren pozitiven učinek. Ugotovitve poudarjajo pomen strateškega načrtovanja kurikuluma, ki sistematično vključuje razvoj ključnih digitalnih spretnosti ter študente učinkovito pripravlja na zahteve dinamičnega trga dela. Prihodnje raziskave bi morale vključiti tudi dodatne napovedovalce, da bi celoviteje pojasnile zaznano zaposljivost študentov.

NAZAJ NA PROGRAM

Tvorjenje besedil kot izziv bralne pismenosti pri dijakih prvega letnika srednje šole

Katarina Grosek, Simona Pulko in **Joca Zurc,** Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

Bralna pismenost predstavlja ključni dejavnik učne uspešnosti, saj je tesno povezana z razumevanjem besedil, izražanjem misli in kritičnim mišljenjem. Da bi učenci dosegli celovito bralno pismenost, ni dovolj zgolj branje besedil, temveč je prav tako pomembno razvijanje sposobnosti tvorjenja besedil, kar omogoča globlje razumevanje in uporabo znanja v različnih kontekstih. Pisanje vključuje kompleksne procese, kot so načrtovanje, pravilno ubesediljenje in natančno popravljanje, pri katerih so ključni učitelji, starši in kakovostne povratne informacije, ki spodbujajo izboljšanje pisnih zmožnosti. Pomembno vlogo pri tem imajo tudi različni digitalni viri, ki učencem pomagajo pri ustvarjanju besedil in izboljšanju njihovih pisnih sposobnosti. V raziskavi, ki smo jo izvedli, smo uporabili kombinirano kvalitativno in kvantitativno metodo. V kvalitativnem delu raziskave je sodelovalo 358 dijakov, starih 15 let, medtem ko smo v kvantitativnem delu izvedli intervjuje s petimi učitelji mariborskih srednjih šol. Rezultati so pokazali, da imajo dijaki pogosto težave s pravopisom, slovnico in slogom pisanja, kar učitelji pripisujejo predvsem pomanjkanju motivacije za branje in nezainteresiranosti dijakov za vadenje. Tudi rezultati anketnih vprašanj, vezanih na bralno motivacijo, so pokazali, da dijaki za branje niso motivirani. Ugotovitve raziskave razkrivajo, da imajo dijaki še vedno največ težav pri tistih nalogah, ki vključujejo tvorbo besedil, kar kaže na nujnost razvoja učinkovitih strategij za izboljšanje pisnih zmožnosti. Učitelji in starši lahko dosežejo napredek le takrat, ko mladostniki čutijo podporo pri svojem učenju, bodisi z rednimi povratnimi informacijami bodisi z večjo motivacijo za učenje in pisanje.

NAZAJ NA PROGRAM

Kakšnega človeka potrebuje družba 5.0? Pogled Marie Montessori na razvoj kompetenc prihodnosti

Edvarda Šteblaj, Vzgojno-izobraževalni zavod Montessori

Družba 5.0 odpira vprašanje, katere kompetence bo človek potreboval za odgovorno in ustvarjalno življenje v prihodnosti. Prispevek izhaja iz predpostavke, da razvoja kompetenc ni mogoče razumeti ločeno od celostnega razvoja človeka. Izhajajoč iz razvojnega pogleda Marie Montessori razpravlja o tem, kako univerzalne človeške tendence, štiri razvojne ravni, konkretno delo, socialna organizacija ter vloga odraslega soustvarjajo pogoje za oblikovanje osebnosti, iz katere se postopoma razvijajo kompetence, ki jih sodobna družba prepoznava kot ključne. Prispevek ugotavlja, da številne kompetence, povezane z družbo 5.0, niso predvsem rezultat načrtovanega izobraževanja, temveč naravna posledica človekovega celostnega razvoja. Razvojni pogled Marie Montessori zato tudi danes predstavlja pomemben prispevek k razmisleku o vzgoji človeka za prihodnost.

NAZAJ NA PROGRAM

Inkluzivno izobraževanje v praksi: študija primera učenke s cerebralno paralizo v redni osnovni šoli

Janja Plazar, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Julija Lubej, Osnovna šola Griže, Griže

Inkluzivno izobraževanje v sodobni šoli odpira vprašanje zagotavljanja ustreznih pogojev za učenje in sodelovanje učencev s posebnimi potrebami v rednem izobraževalnem okolju. Prispevek se osredotoča na primer učenke s cerebralno paralizo, vključene v drugi razred redne osnovne šole, ter na dejavnike, ki vplivajo na njeno vsakodnevno vključevanje v pouk. Namen raziskave je bil raziskati, kako udeleženci, vključeni v izobraževalni in rehabilitacijski proces učenke, opisujejo pedagoške prilagoditve, uporabo nadomestne in dopolnilne komunikacije, socialno vključenost učenke, medsebojno sodelovanje ter podporne in omejujoče dejavnike vključevanja. Raziskava temelji na kvalitativnem raziskovalnem pristopu in je zasnovana kot študija primera. Podatke smo zbrali z delno strukturiranimi intervjuji z 12 udeleženci, ki so sodelovali v izobraževalnem in rehabilitacijskem procesu učenke (učitelji, izvajalci dodatne strokovne pomoči, spremljevalka, starši in zunanji strokovnjaki). Zbrane podatke smo analizirali z metodo kvalitativne vsebinske analize. Rezultati kažejo, da so ključni podporni dejavniki inkluzije pozitivna stališča strokovnih delavcev, učinkovito sodelovanje med šolo, starši in zunanjimi strokovnjaki, ustrezne pedagoške prilagoditve ter uporaba nadomestne in dopolnilne komunikacije. Pomembno vlogo ima tudi spremljevalka, ki učenki omogoča aktivnejše sodelovanje v učnem procesu. Udeleženci raziskave so kot pomembne izzive izpostavili časovno zahtevnost individualizacije pouka, povečano obremenjenost učiteljev ter omejeno dostopnost sodobnih podpornih tehnologij. Ugotovitve raziskave predstavljajo primer dobre prakse vključevanja učenke s cerebralno paralizo v redno osnovno šolo ter prispevajo k boljšemu razumevanju dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost inkluzije. Ob tem poudarjajo pomen usklajenega sodelovanja vseh udeležencev v izobraževalnem in rehabilitacijskem procesu.

NAZAJ NA PROGRAM

Participacija otrok v vrtcu kot temelj razvoja prečnih zmožnosti

Blaž Ukmar, Vrtec Sežana

Članek obravnava participacijo otrok v vrtcu kot kurikularno načelo in pedagoško usmeritev, ki podpira razvoj prečnih zmožnosti v zgodnjem otroštvu. Izhaja iz razumevanja, da se zmožnosti, kot so socialne in sporazumevalne zmožnosti, ustvarjalnost, samouravnavanje in metaspoznavne zmožnosti, ne razvijajo ločeno, temveč v prepletu dejavnosti, odnosov in izkušenj, ki jih otrok soustvarja. Participacija je predstavljena kot proces, v katerem otrok vpliva na potek učenja, izraža ideje ter vstopa v smiselne interakcije z vrstniki in odraslimi. Tako razumljena participacija presega zgolj sodelovanje in zahteva premišljeno strokovno delovanje vzgojitelja. Vloga vzgojitelja se kaže kot večplastna: je opazovalec, ki prepoznava otrokove pobude, interpretator, ki jim pripisuje strokovni pomen, ter soustvarjalec, ki odpira prostor za otrokovo participacijo. Pomemben dejavnik je tudi učno okolje, ki vključuje organizacijo prostora, dostopnost odprtih materialov in čas za poglobljeno igro. Na podlagi primera iz prakse v oddelku otrok, starih 3–4 leta, članek prikaže, kako lahko vzgojitelj z reflektiranim in s participativno usmerjenim delovanjem ustvarja pogoje za celostni razvoj otroka kot aktivnega soustvarjalca lastnega učenja.

NAZAJ NA PROGRAM

Povezanost strahu pred zamujenimi priložnostmi in samoregulacije uporabe družbenih omrežij v času učenja pri slovenskih srednješolcih

Maruša Mesarič, Vrtec Ptuj

Andreja Kozmus, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

V sodobni družbi, kjer digitalna povezanost pomembno sooblikuje vsakdanje življenje mladih, se odpira vprašanje ravnotežja med stalno vključenostjo v digitalne tokove in kakovostnim učnim procesom. Prispevek obravnava pojav strahu pred zamujenimi izkušnjami (angl. fear of missing out – FOMO) v kontekstu vseprisotne rabe družbenih omrežij med srednješolci in povezanost z njihovimi učnimi navadami. Družbena omrežja omogočajo medsebojno povezovanje mladih, a prekomerna raba lahko vodi v negativne posledice, kot so npr. občutja izključenosti, ki se pojavijo, kadar posameznik ne more dostopati do spleta in zato meni, da zamuja pomembno dogajanje. Ta občutja se lahko odražajo v kognitivnih prekinitvah med učenjem in vodijo do nižjih akademskih dosežkov. V prispevku predstavimo čas uporabe družbenih omrežij in prisotnost FOMO med slovenskimi srednješolci (N = 891) ter pokažemo na povezanost slednjega s samoregulacijo uporabe družbenih omrežij v času učenja. Rezultati kažejo, da srednješolci na družbenih omrežjih večinoma preživijo med 2,5 in 5,5 ure dnevno, predvsem z namenom zabave in ohranjanja socialnih stikov. V povprečju poročajo o nizki ravni FOMO, pri čemer je daljša dnevna uporaba družbenih omrežij povezana z višjo izraženostjo FOMO. Srednješolci z višjo stopnjo FOMO pogosteje poročajo o motnjah pozornosti, odlašanju z učenjem ter uporabi družbenih omrežij med učenjem, kar kaže na povezanost med FOMO in slabšimi spretnostmi samoregulacije uporabe družbenih omrežij v času učenja. Ugotovitve prispevajo k boljšemu razumevanju povezanosti digitalnih okolij in učenja pri mladih ter ponujajo izhodišča za razvoj didaktičnih pristopov, ki spodbujajo odgovorno rabo tehnologije in učinkovito učenje v digitalni družbi.

NAZAJ NA PROGRAM

Socialno-čustveno učenje v programu PUM-O+: model moje moči in opaženi učinki pri udeležencih v kontekstu družbe 5.0

Natalija Žalec, Andragoški center Slovenije

Barbara Kotnik, Zavod Za vas živim

Družba 5.0 poudarja pomen tehnološkega razvoja, hkrati pa izpostavlja potrebo po krepitvi človeških zmožnosti, kot so sodelovanje, empatija, samouravnavanje, kritično mišljenje in odgovornost. Te socialno-čustvene veščine so še posebej pomembne pri mladih odraslih, ki se soočajo z izzivi prehoda v družbo, to je izobraževanje, zaposlitev in samostojno življenje. Prispevek ob izzivih družbe 5.0 predstavlja socialno-čustveno učenje v programu Projektno učenje mlajših odraslih Plus (PUM-O+) ter model moje moči, ki temelji na konceptu kovitalnosti. Opisani so ključni elementi priročnika Moje moči ter načini njegove uporabe v vsakdanji andragoški praksi. Na podlagi sistematičnih opažanj mentorjev in refleksij udeležencev, ki potekajo ob dejavnostih in njihovih osebnih izobraževalnih načrtih (OIN), predstavljamo zaznane učinke izvajanja izbranih strategij socialno-čustvenega učenja. Opažen je napredek pri izražanju mnenj, sodelovanju, prepoznavanju čustev, samoregulaciji, asertivnosti, prosocialnem vedenju in življenjski zavzetosti. Ugotovitve potrjujejo pomen načrtnega razvijanja socialno-čustvenih veščin pri mlajših odraslih ter njihovo vlogo pri uspešnejšem vključevanju v družbo in soustvarjanju družbe 5.0.

NAZAJ NA PROGRAM

Psihometrične lastnosti slovenske oblike lestvice empatije in sočutja za mladostnike

Petra Dolenc in **Nika Reja,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Empatija kot ključna sociokognitivna sposobnost vključuje zaznavanje in razumevanje čustvenih stanj drugih. V vzgojno-izobraževalnem prostoru predstavlja pomembno socialno in čustveno kompetenco, ki prispeva k razvoju kakovostnih medosebnih odnosov, spodbuja prosocialno vedenje ter podpira celostni razvoj učencev. Za sistematično raziskovanje empatije in njenih učinkov v učnem okolju je nujna uporaba veljavnih ter zanesljivih merskih pripomočkov, ki jih v slovenskem prostoru primanjkuje. Namen raziskave je bil zato preveriti merske značilnosti slovenske oblike lestvice empatije in sočutja za mladostnike (AMES-SL, iz angl. Adolescent Measure of Empathy and Sympathy). V raziskavi je sodelovalo 251 slovenskih srednješolk in srednješolcev, starih od 14 do 19 let (M = 16,82; SD = 1,08), ki so izpolnili lestvico AMES-SL. Rezultati konfirmatorne faktorske analize so potrdili predpostavljeno faktorsko strukturo lestvice, ki vključuje tri dimenzije: kognitivno empatijo, čustveno empatijo in sočutje. Potrjena je bila tudi merska invariantnost glede na spol in starost, kar podpira uporabnost lestvice pri različnih skupinah mladostnikov. Lestvica AMES-SL je izkazala dobro notranjo skladnost. Dekleta in starejši mladostniki so izražali višjo raven vseh vidikov empatije v primerjavi s fanti in mlajšimi mladostniki. Ugotovitve kažejo, da je lestvica AMES-SL veljaven in zanesljiv pripomoček za merjenje empatije pri mladostnikih. Njena uporaba lahko prispeva k načrtovanju šolskih intervencij, usmerjenih v spodbujanje empatije in sočutja ter posledično h krepitvi prosocialnega vedenja in čustvene samoučinkovitosti mladostnikov.

NAZAJ NA PROGRAM

Poznavanje dinamike nasilja v družini med zaposlenimi v vzgoji in izobraževanju na Koroškem

Jovita Pogorevc Merčnik , Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Pravočasno prepoznavanje, da je otrok žrtev nasilja v družini omogoča, da mu nudimo pomoč in podporo ter ga zaščitimo pred nadaljnjim doživljanjem nasilja. Posledice nasilja v družini se lahko kažejo tudi v šolskem prostoru, zaradi česar je pomembno, da strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju poznajo dinamiko nasilja v družini. Z namenom preverjanja poznavanja dinamike nasilja v družini med strokovnimi delavci v vzgoji in izobraževanju (vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, učitelji v osnovnih šolah in srednjih šolah) smo opravili raziskavo, ki je bila osredotočena na koroško regijo. Raziskava je potekala na vzorcu 108 respondentov. Za namen zbiranja podatkov je bila med njimi izvedena anketa, ki je bila oblikovana v spletni aplikaciji 1KA. Podatki pa so bili obdelani s programom za statistično obdelavo podatkov Jamovi na ravni deskriptivne in inferenčne statistike, z uporabo hi-kvadrat-preizkusa. Rezultati raziskave kažejo, da so zaposleni v vzgoji in izobraževanju na Koroškem seznanjeni z dinamiko nasilja v družini. Navedli so, da se fizična in ekonomska oblika nasilja v družini dogajata občasno, medtem ko psihična oblika pogosto. Glede zalezovanja menijo, da se le-to pojavlja redko ter da so žrtve nasilja v družini pogosteje ženske in otroci, medtem ko so povzročitelji moški. Zaposleni v vzgoji in izobraževanju menijo tudi, da se prisotnost alkohola in nelegalnih drog pri povzročiteljih nasilja pojavljata pogosto oz. zelo pogosto. Prav tako se tudi strinjajo, da se žrtve nasilja v družini srečujejo s težavami pri iskanju primerne službe ter se soočajo z vzgojno nemočjo.

NAZAJ NA PROGRAM

Zaznavanje čustvene izčrpanosti in njeni napovedniki pri delu učiteljev

Mateja Pšunder in **Andreja Kozmus,** Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

V zadnjem času se precej izpostavlja problem pomanjkanja učiteljev, hkrati pa je od učiteljev, ki vztrajajo v pedagoškem poklicu, pogosto mogoče slišati, da so preobremenjeni z delom in pod stresom. Izpostavljenost dolgotrajnemu stresu lahko vodi v čustveno izčrpanost, ki je eden ključnih pokazateljev izgorelosti. Posledice dolgotrajnega in stopnjujočega se stresa niso vidne le v kakovosti opravljenega dela, temveč tudi v splošnem počutju učiteljev, pogostejših zdravstvenih težavah, bolniških odsotnostih in tudi v zapuščanju učiteljskega poklica.
Na osnovi navedenih izhodišč smo raziskali, kako slovenski učitelji zaznavajo čustveno izčrpanost pri delu, s hierarhično multiplo regresijsko analizo pa preverili, kolikšen delež variance čustvene izčrpanosti pojasnjujejo posamezni dejavniki. V spletni anketi je sodelovalo skupno 870 učiteljev osnovnih in srednjih šol v Sloveniji. Rezultati raziskave so pokazali, da učitelji zaznavajo zmerno raven čustvene izčrpanosti ter da se med posameznimi skupinami učiteljev kažejo razlike v doživljanju čustvene izčrpanosti. Kot ključni napovednik čustvene izčrpanosti učiteljev se ob vključitvi osebnih značilnosti učiteljev v model kaže spol. Ko v model vključimo značilnosti šole poučevanja, se kot pomemben napovednik kaže raven šole poučevanja. Ob dodatni vključitvi posameznih področij dela pa čustvena izčrpanost statistično značilno napoveduje večino teh področij. Na osnovi rezultatov smo ponudili nekaj praktičnih usmeritev za pedagoško prakso.

NAZAJ NA PROGRAM

Samoocena kompetence za trajnostni razvoj študentov pedagoških študijskih programov Univerze na Primorskem

Tina Štemberger in **Marina Volk,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Kompetenca za trajnost je celostna zmožnost, ki vključuje znanje, veščine, vrednote in stališča za razumevanje ter odgovorno soočanje s kompleksnimi izzivi trajnostnega razvoja. Samoocenjevanje kompetenc za trajnost med študenti – bodočimi pedagoškimi delavci – pridobiva vse večjo pozornost, zlasti v kontekstu zagotavljanja kakovosti izobraževanja, izpolnjevanja zahtev pedagoškega poklica ter širše družbene odgovornosti učiteljskega kadra. V okviru projekta Posodobitev pedagoških študijskih programov (PŠP NOO) je bila izvedena raziskava, katere namen je bil med drugim ugotoviti, kako študenti pedagoških študijskih programov samoocenjujejo svoje kompetence za trajnost. V raziskavi je sodelovalo 367 študentov pedagoških študijskih programov na Univerzi na Primorskem. Analiza je temeljila na odgovorih na 15 trditev o kompetentnosti v povezavi s trajnostnostjo, ocenjenih na petstopenjski Likertovi lestvici. Z uporabo eksploratorne faktorske analize so bile identificirane tri dimenzije kompetenc za trajnost (i) prosocialna in trajnostna naravnanost, (ii) zaznana enakost spolov ter (iii) etično potrošniško vedenje. Rezultati kažejo, da študenti najvišje ocenjujejo lastno prosocialno in trajnostno naravnanost, sledi etično potrošniško vedenje, medtem ko so ocene zaznane enakosti spolov nižje. Nadalje rezultati ne kažejo statistično značilnih razlik v samooceni kompetentnosti za trajnost glede na stopnjo ali letnik študija.

NAZAJ NA PROGRAM

Učenje o velikih zvereh kot priložnost za razvoj trajnostnega odnosa do narave v predšolskem obdobju

Tereza Kresevič Ivančić, OŠ Antona Žnideršiča

V prispevku predstavljamo primere dobre prakse uvajanja zgodnjega naravoslovja preko izkustvenega učenja v predšolskem obdobju. Osredotočamo se na spoznavanje zaščitenih velikih zveri snežniških gozdov (rjavega medveda, evrazijskega risa in volka) z namenom razvijanja trajnostnega odnosa do naravnega okolja ter zmanjšanja predsodkov in strahov. Evalvacija dejavnosti temelji na neeksperimentalni raziskavi, s katero smo ugotavljali vpliv načrtovanih naravoslovnih vsebin na znanje in stališča otrok. Rezultati nam kažejo, da so neposredne izkušnje, uporaba avtentičnih materialov ter aktivno raziskovanje ključni pri oblikovanju trajnejšega naravoslovnega znanja, prepoznavanja ekološke vloge plenilcev ter razvoju okoljske odgovornosti že v zgodnjem otroštvu.

NAZAJ NA PROGRAM

Znanje in stališča bodočih učiteljev razrednega pouka o problematiki plastičnih odpadkov

Nataša Dolenc in **Nives Kovač,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Onesnaževanje okolja s plastiko predstavlja enega izmed najresnejših okoljskih izzivov sodobne družbe. Zaradi svoje razširjene uporabe, dolge obstojnosti v okolju in vpliva na ekosisteme plastika pomembno prispeva k degradaciji naravnega okolja. Pri tem ima izobraževanje pomembno vlogo pri razvoju okoljske pismenosti ter oblikovanju odgovornega odnosa do okolja. Bodoči učitelji razrednega pouka imajo pri tem posebno odgovornost, saj s svojim znanjem, stališči in ravnanjem vplivajo na oblikovanje okoljskih vrednot in vedenja učencev. Namen raziskave je bil ugotoviti mnenja, stališča in zaznano ozaveščenost bodočih učiteljev o problematiki onesnaževanja s plastiko ter pomenu obravnave te tematike v izobraževanju. Podatki so bili zbrani s pomočjo vprašalnika, ki je obsegal 19 vprašanj. V raziskavo je bilo vključenih 77 študentov študijskega programa Razredni pouk. Vprašanja so se nanašala na razumevanje problematike plastičnih odpadkov, zaznavanje njihovih vplivov na okolje ter stališča študentov do zmanjševanja uporabe plastike in vključevanja te tematike v pouk. Rezultati kažejo, da bodoči učitelji onesnaževanje s plastiko prepoznavajo kot pomemben okoljski problem, vendar njihovo znanje o mikroplastiki, nanoplastiki in virih onesnaževanja ostaja razmeroma omejeno, okoljsko odgovorno ravnanje pa se večinoma izraža na ravni osnovnih vsakodnevnih praks. Ugotovitve poudarjajo potrebo po večjem vključevanju teh vsebin v izobraževanje bodočih učiteljev in nadaljnjem razvoju didaktičnih pristopov za obravnavo okoljskih izzivov v osnovni šoli.

NAZAJ NA PROGRAM

Učenje na prostem in razvoj kompetenc v osnovnošolskem izobraževanju: ugotovitve ravnateljev iz hrvaške Istre

Bojan Burić, Irena Kiss, Juraj Dobrila University of Pula, Faculty of Educational Sciences

in **Nataša Dolenc,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Učenje na prostem je učinkovit pedagoški pristop, ki podpira izkustveno učenje, spodbuja kognitivni in socialni razvoj ter povezuje učenje z realnimi življenjskimi situacijami. Spodbuja aktivno vključenost, raziskovanje in avtentično reševanje problemov ter hkrati razvija ključne kompetence, skladne z zahtevami družbe 5.0, kot so kritično mišljenje, sodelovanje, prilagodljivost in odgovorno odločanje. Namen raziskave je bil ugotoviti temeljne dimenzije izkušenj in mnenj ravnateljev osnovnih šol v hrvaški Istri o pomenu učenja na prostem. Raziskava je bila izvedena na vzorcu 38 ravnateljev (83% celotne populacije ravnateljev v Istri). Faktorska analiza je razkrila štiri ključne dejavnike, ki opisujejo zaznave ravnateljev. Najizrazitejši dejavnik se nanaša na učenje in razvoj skozi izkušnjo, pri čemer izpostavlja razvoj socialnih veščin, reševanje problemov, prenos znanja v nove situacije ter povečano motivacijo učencev. Drugi dejavnik zajema odgovornost in samodisciplino, vključno z odgovornim vedenjem, s skrbjo za varnost in komunikacijo z učitelji. Tretji dejavnik poudarja sodelovanje in avtonomijo, vključno z vlogo učencev pri izbiri dejavnosti in lokacij. Četrti dejavnik je povezan z ustreznim in varnim vedenjem ter poudarja pomen upoštevanja pravil in pravočasnega izpolnjevanja obveznosti. Rezultati Spearmanove korelacijske analize so pokazali statistično značilne pozitivne povezave med razvojem socialnih veščin in sposobnostjo reševanja problemov ter med uporabo znanja, učno motivacijo in reševanjem problemov. Ugotovitve kažejo, da so kognitivne in socialne kompetence učencev medsebojno povezane ter da aktivno sodelovanje pri učenju na prostem prispeva k njihovemu celostnemu razvoju. Rezultati potrjujejo, da ravnatelji učenje na prostem prepoznavajo kot pomembno obliko pedagoške prakse, ki prispeva k celostnemu razvoju učencev. Poleg pridobivanja znanja je poudarek tudi na odgovornosti, aktivni participaciji ter razvoju socialnih in osebnih kompetenc, kar ta pristop umešča visoko v sodobno izobraževanje.

NAZAJ NA PROGRAM

Povezanost med uspešnostjo pri slovenskem jeziku in reševanjem matematičnih problemov pri učencih

Mara Cotič, Daniel Doz in **Darjo Felda ,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Prispevek obravnava povezanost med uspešnostjo pri slovenskem jeziku in reševanjem matematičnih problemov pri učencih tretjega razreda osnovne šole. Izhodišče raziskave predstavljajo spoznanja sodobnih raziskav, ki opozarjajo na tesno povezanost jezikovnih in matematičnih procesov pri učenju ter na pomen razumevanja matematičnega jezika pri reševanju matematičnih nalog. Namen raziskave je bil ugotoviti, ali obstajajo statistično značilne razlike v uspešnosti reševanja matematičnih problemov glede na uspeh učencev pri slovenskem jeziku. V raziskavo je bilo vključenih 88 učencev tretjega razreda osnovne šole. Učenci so ob koncu šolskega leta reševali matematični test, ki je zajemal naloge iz aritmetike, geometrije z merjenjem in logike z množicami na treh taksonomskih ravneh znanja po Gagnéju. Kot neodvisna spremenljivka je bila uporabljena zaključna ocena iz slovenskega jezika, kot odvisna spremenljivka pa dosežki na matematičnem testu. Za analizo podatkov je bila uporabljena analiza variance. Rezultati so pokazali statistično značilne razlike med skupinami učencev z različnimi ocenami iz slovenskega jezika. Učenci z višjimi ocenami pri slovenskem jeziku so dosegli boljše rezultate na vseh področjih matematike in na vseh ravneh zahtevnosti nalog. Razlike so bile posebej izrazite pri reševanju zahtevnejših matematičnih problemov. Ugotovitve kažejo na pomembno povezanost med uspešnostjo pri slovenskem jeziku in uspešnostjo pri reševanju matematičnih problemov. Raziskava prispeva k boljšemu razumevanju prepletenosti jezikovnih in matematičnih kompetenc v zgodnjem osnovnošolskem obdobju ter poudarja pomen celostnega razvoja učnih zmožnosti učencev.

NAZAJ NA PROGRAM

Motivi in ovire za telesno dejavnost študentov Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem

Tadeja Volmut in **Neja Kovač,** Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Namen raziskave je bil v kontekstu družbe 5.0, ki poudarja skrb za zdravje in dobrobit posameznika kot eno ključnih kompetenc, oceniti telesno dejavnost študentov Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem ter prepoznati njihove ključne motive, ovire in zaznano podporo fakultete. Junija 2025 je v anketi sodelovalo 186 študentov; vprašalnik je zajemal pogostost in trajanje telesne dejavnosti, priljubljene športne dejavnosti, motive, ovire in zaznano podporo fakultete, podatki pa so bili analizirani z deskriptivnimi statistikami. Rezultati so pokazali, da je bila večina študentov telesno dejavna najpogosteje trikrat tedensko, s povprečno 302,9 minute telesne dejavnosti srednje do visoke intenzivnosti. Priporočila Svetovne zdravstvene organizacije je dosegalo 71,9 % študentov, 28,1 % jih ni dosegalo, nedejavnih pa je bilo 3,8 %. Študenti so poročali o povprečno šestih urah sedentarne dejavnosti dnevno, od tega štiri ure pred zasloni. Najpogostejše športne dejavnosti so bili tek, pohodništvo, vadba za moč, kolesarjenje in hoja. Ključni motivi za telesno dejavnost so bili ohranjanje zdravja, užitek v gibanju, izboljšanje razpoloženja in telesna pripravljenost, medtem ko so imeli socialni ter tekmovalni motivi manjši pomen. Med glavnimi ovirami so izstopali pomanjkanje časa, utrujenost, stres, stroški, neurejena rutina in pomanjkanje motivacije. Študenti so podporo fakultete ocenili kot srednjo, najbolje so ocenili dostop do zunanjih površin in športnih objektov, najslabše pa spodbujanje gibanja med študijskim procesom. Ugotovitve potrjujejo potrebo po večkomponentnih intervencijah, ki bi združevale prilagoditev urnikov, izboljšanje dostopnosti športnih programov in oblikovanje spodbudnega okolja med študijskim procesom, s čimer bi zmanjšali sedentarno vedenje in povečali delež študentov, ki dosegajo priporočila.

NAZAJ NA PROGRAM

Utelešeno učenje v umetnostni zgodovini: retencija, utelešena sled in transfer

Vid Lenard, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Raziskava obravnava vlogo utelešene metaforične ustvarjalnosti pri poučevanju zgodovine umetnosti s poudarkom na retenciji znanja, utelešenem oblikovanju pomena in transferju analitičnih kompetenc. Izvedena je bila v okviru dodiplomskega študijskega programa Vizualne umetnosti in oblikovanje na Univerzi na Primorskem. Raziskava izhaja iz teorij utelešene kognicije, izkustvenega učenja in utelešene metaforične ustvarjalnosti ter vključuje ustvarjalni gib v obravnavo umetnosti severne renesanse. Študenti so raziskovali predvsem Van Eyckov Portret zakoncev Arnolfini in prizor Julij iz Sijajnega horarija vojvode Berrijskega bratov Limbourg. Metodologija temelji na kvalitativnem in opisno-interpretativnem pristopu. Podatki so bili zbrani z video posnetki gibalnih interpretacij, s pisnimi odgovori študentov, z refleksivnimi vprašalniki in zamaknjenim testom retencije, izvedenim 14 dni po intervenciji. Za neposredno preverjanje transferja je bila uporabljena umetnina Rogierja van der Weydna Snemanje s križa, za zamaknjeni transfer pa Boschev Vrt zemeljskih naslad. Rezultati kažejo, da lahko utelešeno učenje podpira zaznavanje, pomnjenje in interpretativno razumevanje umetnin. Študenti so telesne občutke, kot so teža, tok, ritem in prostorska omejenost, pogosto povezovali z oblikovanjem pomena. Raziskava je pokazala tudi pojav utelešene sledi, saj so se elementi telesne izkušnje ohranili v spominu še 14 dni po intervenciji. Hkrati se je izkazalo, da je transfer zahtevnejši od retencije. Čeprav so nekateri študenti uspešno uporabili formalne, ikonografske in ikonološke kategorije pri novih umetninah, je bil prenos analitičnih postopkov pogosto le delni ali nesistematičen. Ugotovitve nakazujejo, da je lahko utelešena metaforična ustvarjalnost pomemben pedagoški okvir za razvoj zaznavanja, angažiranosti in oblikovanja pomena v zgodovini umetnosti. Hkrati rezultati opozarjajo, da utelešeno razumevanje samo po sebi še ne zagotavlja analitičnega transferja ter da ga je smiselno podpreti z eksplicitno refleksijo in zgodovinskoumetnostno konceptualizacijo.

NAZAJ NA PROGRAM

Samoregulacija učenja študentov in pogostnost rabe generativne umetne inteligence

Sonja Čotar Konrad, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Alja Polanec, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

V raziskavi smo preučevali pogostnost rabe generativne umetne inteligence (Gen-UI) ter njeno povezanost z vidiki samoregulacije učenja med študenti. V vzorec je bilo vključenih 436 študentov, podatki so bili zbrani z merskimi instrumenti, v raziskavo pa smo vključili izbrane komponente samoregulacije učenja. Rezultati kažejo, da študenti orodja Gen-UI najpogosteje uporabljajo kot podporo pri učenju, predvsem za razumevanje zahtevnejših predmetnih vsebin in učinkovitejše opravljanje študijskih nalog, medtem ko jih redkeje uporabljajo za zahtevnejša akademska opravila, kot sta analiza podatkov in citiranje virov. V nadaljevanju smo ugotovili tudi, da obstaja statistično pomembna pozitivna povezanost med pogostnostjo rabe Gen-UI pri učenju in testno anksioznostjo ter statistično pomembna pozitivna povezanost med pogostnostjo rabe Gen-UI za učenje in metakognicijo.

NAZAJ NA PROGRAM

Stališča študentov predšolske vzgoje do uporabe Microsoft Teams Assignments pri izvedbeno usmerjenih glasbenih obveznostih

Maja Sokolović Ignjačević, Faculty of Education, University of Belgrade

Namen te raziskave je bil preučiti stališča študentov predšolske vzgoje do uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) pri predmetu Metodika glasbene vzgoje, s posebnim poudarkom na uporabi orodja Microsoft Teams Assignments kot načina za izvedbo predizpitnih obveznosti, povezanih z izvajanjem otroških pesmi ob lastni spremljavi na klavirju. Raziskava se je osredotočila na stališča študentov do tega digitalnega načina oddaje nalog ter na njegove zaznane prednosti in omejitve v kontekstu praktičnega glasbenega izobraževanja. Specifični cilji raziskave so bili ugotoviti: (1) kateri način izvedbe nalog, povezanih s klavirjem, študenti najraje izberejo, ter kako ocenjujejo uporabnost orodja Microsoft Teams Assignments, (2) katere prednosti in izzive zaznavajo pri oddaji posnetkov preko platforme Microsoft Teams, (3) kako pomembne se jim zdijo povratne informacije učitelja na poslane posnetke, (4) kako ocenjujejo svojo sposobnost samostojne priprave pesmi, svojo samozavest pri spremljanju pesmi na klavirju ter svojo namero, da bodo takšno spremljavo uporabljali pri svojem prihodnjem pedagoškem delu, in (5) ali se te ocene razlikujejo glede na študijsko uspešnost pri glasbenih predmetih. Izvedena je bila anketna raziskava, ki je vključevala kvantitativno in kvalitativno zbiranje podatkov. Instrument je vključeval zaprta vprašanja, ocenjevalne lestvice ter odprta vprašanja, s katerimi smo zbrali tako numerične kazalnike kot tudi opisne odgovore študentov o njihovih izkušnjah z digitalno oddajo nalog, povezanih z glasbenim izvajanjem na klavirju. Vzorec je zajemal 40 študentov, vpisanih v predmet Metodika glasbene vzgoje. Rezultati so pokazali, da so študenti na splošno dajali prednost spletnemu oddajanju posnetih nastopov, spletni format pa so dojemali kot takšen, ki zmanjšuje nastopno tremo ter omogoča več možnosti za vajo in refleksijo, pozitivno pa so ocenili tudi učiteljeve povratne informacije. Glede na raven študijske uspešnosti je bilo razlik malo, čeprav so študenti z višjimi dosežki poročali o večji samozavesti pri samostojni pripravi pesmi. Raziskava lahko prispeva k boljšemu razumevanju stališč bodočih vzgojiteljev do vloge digitalnih orodij pri podpiranju praktičnega glasbenega učenja. Hkrati ponuja pedagoške vpoglede v vključevanje IKT v pouk metodike glasbene vzgoje, zlasti v povezavi s samostojnostjo študentov, z vrednotenjem in s povratnimi informacijami.

NAZAJ NA PROGRAM

Pogledi učiteljev angleščine kot tujega jezika na igrifikacijo za spodbujanje zavzetosti učencev pri pouku angleškega jezika

Tamara M. Bradonjić, Faculty of Education Jagodina, Serbia

Igrifikacija se nanaša na uporabo igralne mehanike, dinamike in oblikovalskih elementov v neigralnih kontekstih, vključno z izobraževanjem. Sodobni učenci so pogosto opisani kot digitalni domorodci, katerih učne preference, motivacija in pričakovanja se oblikujejo preko pogoste interakcije z digitalnimi tehnologijami. Posledično se učitelje vse bolj spodbuja k sprejemanju privlačnih in interaktivnih pedagoških pristopov, ki podpirajo smiselne učne izkušnje. Igrifikacija se je pojavila kot eden takšnih pristopov s potencialom za obogatitev poučevanja angleškega jezika, in sicer s spodbujanjem udeležbe, sodelovanja in angažiranosti učencev v razredu. Cilj te opisne raziskave je bil raziskati dojemanje učiteljev angleščine kot tujega jezika (angl. English as a Foreign Language–EFL) o uporabi igrifikacije pri poučevanju angleščine in njihove izkušnje z njeno uporabo v razredni praksi. V raziskavo je bilo vključenih 30 učiteljev angleščine kot tujega jezika, ki delajo v osnovnih in srednjih šolah v Srbiji. Podatki so bili zbrani s prilagojenim vprašalnikom, obsegajočim štiri tematske dele, ki so obravnavali dojemanje učiteljev o uporabi igrifikacije pri poučevanju, pomen igrificiranih dejavnosti za učenje jezika, zaznano usposobljenost učiteljev pri izvajanju igrifikacije in uporabo orodij za igrifikacijo v razredu. Za analizo odgovorov je bila uporabljena opisna statistika, vključno s frekvencami in z odstotki. Ugotovitve kažejo na pretežno pozitivno dojemanje igifikacije med sodelujočimi učitelji. Anketiranci so igrifikacijo na splošno dojemali kot uporaben in privlačen pedagoški pristop, ki lahko podpira motivacijo učencev, sodelovanje v razredu, interakcijo med vrstniki in aktivno učenje pri pouku angleškega jezika. Učitelji so poročali tudi o pozitivnih izkušnjah s praktično uporabo igrificiranih dejavnosti in digitalnih orodij v svoji poučevalni praksi. Čeprav so ugotovitve omejene na sodelujoči vzorec in jih ni mogoče posplošiti na širšo populacijo učiteljev angleščine kot tujega jezika, ponujajo dragocen vpogled v izkušnje učiteljev z igriifikacijo in poudarjajo njen pedagoški potencial v sodobnih kontekstih poučevanja jezikov.

NAZAJ NA PROGRAM

Vloga digitalnih medijev pri oblikovanju medkulturne občutljivosti mladih: teoretični okvir in didaktične implikacije

Julija Petan, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Brez ustrezne pedagoške podpore lahko digitalni mediji pri mladih utrjujejo stereotipe in omejujejo razumevanje kulturne raznolikosti. Algoritmično pogojeno medijsko okolje ustvarja t. i. filtrirne mehurčke, ki zožujejo stik z drugačnimi perspektivami in iz mladih ustvarjajo pasivne prejemnike medijskih sporočil. Hkrati pa digitalni mediji ob ustrezni pedagoški podpori ponujajo priložnost za stik s kulturami, s katerimi se mladi v vsakdanjem življenju ne srečujejo, in s tem spodbujajo razvoj medkulturne občutljivosti. Kompetence, kot sta medkulturna občutljivost in kritična medijska pismenost, so v kontekstu globalizacije in družbe 5.0 nepogrešljive za razvoj vključujoče družbe. Strokovni prispevek obravnava vlogo digitalnih medijev pri oblikovanju stališč mladih do kulturne raznolikosti na podlagi pregleda relevantne domače in tuje literature. Teoretična izhodišča izhajajo iz Bennettovega razvojnega modela medkulturne občutljivosti ter konstruktivističnega razumevanja kompetenc. Posebna pozornost je namenjena razlikovanju med pasivno konzumacijo medijev in kritično medijsko pismenostjo ter vlogi šole kot korektivnega prostora, kjer se z ustreznimi didaktičnimi pristopi razvijata kritično razumevanje medijskih vsebin in empatija do kulturno drugačnih. Predstavljen je konceptualni model KREA (Kritično opazovanje– Raziskovanje mehurčka–Empatično srečanje–Aktivno ustvarjanje), ki ponuja teoretično utemeljen didaktični okvir za razvijanje medkulturne občutljivosti pri učencih ter se umešča v okvir kompetenc za prihodnost, kot jih opredeljujeta DigComp in Referenčni okvir kompetenc za demokratično kulturo Sveta Evrope. Model odpira prostor za nadaljnje empirično preverjanje.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

Digitalno prestrukturiranje deficirarnih poklicev za družbo 5.0 (industrijo 4.0)

Kontakt: prof. dr. Mara Cotič (mara.cotic@pef.upr.si)

Raziskovalni program se ukvarja s sistematičnim raziskovanjem potreb trga dela in družbenih izzivov na gospodarskem, družbenem in kulturnem področju, s posebnim poudarkom na povezavi med izobraževanjem in razvojem kadrov prihodnosti. Njegov cilj je prepoznavanje kratkoročnih in dolgoročnih potreb po kadrih ter oblikovanje ustreznih izobraževalnih pristopov na podlagi relevantnih raziskav, analiz in primerov dobrih praks iz mednarodnega okolja.
Analiza obstoječega stanja kaže, da so rešitve na področju izobraževanja, zlasti v Sloveniji, pogosto nesistemske in ne temeljijo na dejanskih potrebah družbe ter sistematičnih raziskavah. Na trgu dela se kažejo kratkoročne anomalije, povezane z nezadostno usposobljenim kadrom za nove izzive, in dolgoročne anomalije, ki se odražajo v pomanjkanju kadrov v deficitarnih poklicih, predvsem na področjih zdravstva, zdravstvene nege, turizma in šolstva. Njihovi vzroki so med drugim pomanjkanje zanesljivih raziskav, nepopolne analize in napačne interpretacije.

Program se zato osredotoča predvsem na prepoznavanje dolgoročnih potreb in izzivov ter razvoj kadrov za nove poklice in delovna mesta, ki jih že danes ustvarja družba prihodnosti. V ta namen sistematično raziskujemo in analiziramo primere dobrih praks v svetu ter razvijamo ustrezne učne vsebine, spodbudna učna okolja in formalne ter neformalne oblike izobraževanja. Posebno pozornost namenjamo povezovanju raziskav kariernih možnosti s potrebami trga dela, saj je to ključno za povečanje privlačnosti zahtevnih in deficitarnih poklicev, ki zahtevajo intenziven študij in kompleksna znanja. Ker se svet, vključno s Slovenijo, nahaja v prehodnem obdobju med tretjo in četrto industrijsko revolucijo, je treba kadre prihodnosti raziskovati in sistematično razvijati že danes. Pri tem je pomembno ustvarjati spodbudna učna in delovna okolja ter poudarjati dolgoročno privlačnost novih poklicev, kar prispeva tudi k poklicni in življenjski mobilnosti posameznika. Rezultati temeljnih raziskav bodo imeli teoretično in aplikativno vrednost. Program bo hkrati spodbujal kakovost in sodelovanje med izobraževalnimi institucijami in organizacijami, podjetji, družbenimi partnerji ter drugimi relevantnimi deležniki iz celotne Evrope.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja

Kontakt: prof. dr. Silva Bratož (silva.bratoz@pef.upr.si)

Osnovni namen projekta "Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja« (MOJEMOČ) je preučiti prakse vključevanja jezikov na različnih ravneh izobraževanja, pripraviti smernice za učinkovito implementacijo jezikovno občutljivega poučevanja na predšolski, šolski in univerzitetni ravni ter oblikovati koncept izobraževanja in usposabljanja učiteljev in vzgojiteljev ter drugih strokovnjakov, vključenih v pedagoški proces. Za učinkovito poučevanje v medkulturnih in jezikovno raznolikih okoljih morajo učitelji razviti znanja, stališča in spretnosti, s katerimi bodo lahko ustvarjali podporna učna okolja za razvijanje sporazumevalnih zmožnosti v učnem in drugih jezikih ter pozitivna stališča do kulturne in jezikovne raznolikosti nasploh.

Digital, multilingual and cross-sectoral early childhood education through school-university-business synergies - AGENTIVE

Kontakt: doc. Dott. Ric., Republika Italija, Anja Pirih (anja.pirih@fhs.upr.si)

Cilj Erasmus+ projekta AGENTIVE je razviti inovativne pristope k večjezikovnemu poučevanju na predšolski ravni prek tesnega sodelovanja med šolami, univerzami in podjetji. V okviru projekta bo razvita odprta in modularna digitalna platforma s prosto dostopnimi digitalnimi učnimi viri v več jezikih. Na ta način želimo po eni strani prispevati k vzpostavitvi participativnega pristopa k poučevanju jezikov na predšolski stopnji, na drugi strani pa pokazati, kako lahko odprte digitalne platforme postanejo trajnostna in participativna okolja za poučevanje in učenje v visokem šolstvu ter predšolskem izobraževanju.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

Environmental Education and Social and Emotional Learning (SEL) approach for Visually Impaired Pupils (VIP) in Kindergartens (GREENSEL4VIP)

Kontakt: doc. dr. Nastja Cotič (nastja.cotic@pef.upr.si)

Projekt z naslovom Okoljska vzgoja ter socialno in čustveno učenja za slabovidne otroke v ospredje postavlja celovit pristop k vključevanju otrok s slabovidnostjo v proces okoljske vzgoje, pri čemer je poudarek na razvijanju njihovih socialnih in čustvenih veščin. V sklopu projekta bodo nastale smernica za vzgojitelje, pripravljeni bodo moduli za usposabljanje vzgojiteljev ter moduli za izvajaje dejavnosti s predšolskimi otroki. Poleg tega bo projekt vključil razvoj specifičnih didaktičnih materialov, ki bodo omogočili boljše razumevanje okolijskih vsebin.

Praxis of critical pedagogy. A microcredential for educators.

Kontakt: asist. dr. Karolina Babič (karolina.babic@pef.upr.si)

V okviru projekta bomo razvili mikrodokazilo na področju kritične pedagogike. Kritična pedagogika kot didaktični pristop, kot teorija in kot družbena praksa, pristopa k edukaciji v kontekstu obstoječih družbenih realnosti, s ciljem, da učitelji in učeči se postanejo aktivni nosilci družbenih sprememb. Za uresničitev družbene preobrazbe v bolj pravične in vključujoče družbe bi zato morale univerze v svojo izobraževalno ponudbo vključiti več kritične pedagogike. Mikrodokazilo v vrednosti 1 ECTS bo učiteljem zagotovilo teoretične osnove in didaktična orodja za uvajanje kritične pedagogike v študijske in učne procese. V 14 mesecih bomo v okviru projekta ocenili potrebe, oblikovali in potrdili učni načrt za program mikrodokazila, zbrali učna gradiva z odprtim dostopom, pilotno izvedli program s 30 udeleženci in izdali priporočila za implementacijo programa. Dolgoročni cilj projekta je okrepljena vključitev kritične pedagogike v obstoječe prakse poučevanja ter mreženje za nadaljnje raziskovanje in razvoj te tematike.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

ImSTEAM – Immersive STEAM Education Academy

Kontakt: doc. dr. Sanela Hudovernik (sanela.hudovernik@pef.upr.si)

Projekt ImSTEAM je mednarodni projekt Erasmus+ v okviru pobude Teacher Academies, katerega cilj je izboljšati kakovost poučevanja in učenja na področju STEAM v evropskem izobraževanju. Projekt izhaja iz ugotovitev raziskav PISA, evropskega STEM Education Strategic Plan (2025) ter poročil Evropske komisije in OECD, ki opozarjajo na vse večji razkorak med teoretičnim znanjem učencev in njihovo zmožnostjo uporabe tega znanja v realnih življenjskih situacijah.

ImSTEAM ta izziv naslavlja z uporabo potopitvenih tehnologij, angl. immersive technology (VR, AR, MR) in inovativnih pedagoških pristopov, ki omogočajo, da abstraktni matematični, naravoslovni in tehnološki koncepti postanejo izkustveni, razumljivi in uporabni. Projekt sistematično povezuje STEAM kompetence s PISA 2025 okvirom, jih umešča v avtentične kontekste ter jih uresničuje skozi interaktivne in problemsko naravnane učne scenarije.

Osrednji poudarek projekta je na usposabljanju učiteljev. ImSTEAM razvija celovit pedagoški okvir ter modularni program strokovnega izpopolnjevanja, ki učiteljem omogoča razvoj digitalnih, didaktičnih in interdisciplinarnih kompetenc za uporabo potopitvenih tehnologij pri pouku. Poseben poudarek je namenjen inkluzivnosti, zmanjševanju socialno-ekonomskih razlik, enakosti spolov ter podpori šolam v okoljih z nižjimi dosežki na mednarodnih preverjanjih znanja.

Projekt bo vzpostavil Evropsko akademijo za potopitveno STEAM izobraževanje, razvil odprte izobraževalne vire, sistem mikro-kvalifikacij (Open Badges), orodja za PISA-usklajeno vrednotenje znanja ter regionalne skupnosti praks. S tem bo dolgoročno prispeval k trajnostnemu razvoju učiteljskega poklica, izboljšanju izobraževalnih politik in večji konkurenčnosti evropskega izobraževalnega prostora.
UP Pedagoška fakulteta v projektu sodeluje kot partnerska institucija ter aktivno prispeva k razvoju pedagoškega okvira, usposabljanju bodočih in aktivnih učiteljev ter k pilotni implementaciji inovativnih STEAM pristopov v izobraževalni praksi.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

PUŠ: Skupaj za rastoče branje

Kontakt: izr. prof. dr. Barbara Baloh (barbara.baloh@pef.upr.si)

Projekt interdisciplinarno povezuje področji izobraževanja in umetnosti ter krepi vlogo bralne kulture kot ključnega dejavnika osebnega, učnega in družbenega razvoja. Nosilca projekta sta Pedagoška fakulteta (UP PEF) in Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Oddelek za mlade bralce, v izvedbo pa so aktivno vključeni tudi študenti predšolske vzgoje in razrednega pouka. Projekt temelji na povezovanju teorije in prakse ter sodelovanju izobraževalnih in kulturnih ustanov z lokalno skupnostjo. Njegov glavni namen je sistematično razvijanje bralne pismenosti predšolskih otrok in učencev prve triade osnovne šole ter hkrati usposabljanje bodočih strokovnih delavcev za kakovostno načrtovanje in izvajanje bralnih dejavnosti.

Vsebina projekta se opira na ugotovitve nacionalnih in mednarodnih raziskav (PISA, PIRLS, PIAAC, NPZ, Knjiga in bralci) ter vključuje raznolike dejavnosti, kot so individualizirane bralne dejavnosti, skupinske aktivnosti v knjižnici, pripovedovalski dogodki, tematski bralni sklopi ter družinsko in medgeneracijsko branje. Posebna dodana vrednost projekta je vzpostavitev podpornega, dostopnega in spodbudnega okolja za branje, tudi za najmlajše otroke in družine. Projekt krepi trajnostna partnerstva med fakulteto, knjižnico, vrtci in šolami ter prispeva k razvoju skupnostnega pristopa k bralni kulturi kot pomembnemu elementu pametnih, vključujočih in kulturno živih mest.

NAZAJ NA PROGRAM

PREDSTAVITVE PROJEKTOV

PUŠ: Histri 4.0

Kontakt: prof. dr. Martina Blečić Kavur (martina.blecic.kavur@upr.si)

Projekt študentom omogoča pridobivanje praktičnih in ustvarjalnih kompetenc na področju raziskovanja, digitalne obdelave in promocije prazgodovinske arheološke dediščine Istre. Osredotoča se na uporabo sodobnih digitalnih tehnologij, razvoj promocijskih strategij ter pripravo razstave sodobne umetniške reinterpretacije arheološke dediščine.

V okviru projekta bodo študenti spoznali in uporabljali 2D in 3D digitalizacijsko opremo Univerze na Primorskem, digitalizirali izbrane prazgodovinske predmete ter oblikovali podatkovne baze. Nadalje bodo razvijali ciljno usmerjene promocijske aktivnosti za različne javnosti, vključno z vsebinami za družbena omrežja in virtualno galerijo projekta. Zaključni del projekta bo namenjen sodelovanju z gospodarstvom, kjer bodo študenti pridobili vpogled v delo grafičnega studia in tiskarne ter soustvarili razstavo, ki bo povezovala znanstvene raziskave, umetniško interpretacijo in trajnostni kulturni turizem. Projekt spodbuja samostojno uporabo digitalnih orodij, razvoj kreativnosti na temelju strokovnega znanja ter krepitev kompetenc s področja projektnega dela in promocije kulturne dediščine.

NAZAJ NA PROGRAM

UPORABNE INFORMACIJE

LOKACIJA:

- Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta (Cankarjeva 5, 5000 Koper)

PARKIRIŠČE:

V kolikor vam Koper ni zelo poznan, lahko parkirate v:

- garažni hiši Belveder (Kopališko nabrežje 4, 6000 Koper);
- parkirišče Tržnica Koper (Pristaniška ulica, 6000 Koper);
- garažni hiši Sonce (Ankaranska cesta 7, 6000 Koper).

DODATNA VPRAŠANJA:

- e-mail: konferenca.pef@pef.upr.si

PROGRAMSKI IN ORGANIZACIJSKI ODBOR

- Izr. prof. dr. Nataša Dolenc (vodja programskega in organizacijskega odbora)
- Izr. prof. dr. Barbara Baloh
- Izr. prof. dr. Barbara Kopačin
- Izr. prof. dr. Janja Plazar
- Doc. Anja Pirih, dott. ricc.
- Doc. dr. Barbara Horvat
- Dr. Petra Furlan, viš. pred.
- Mag. Marijana Pregarac
- Elena Špindler

NAZAJ NA PROGRAM